

Šiaulių miesto savivaldybės administracijai
El. p. info@siauliai.lt

PASIŪLYMAS DĖL ŠIAULIŲ MIESTO JAUNIMO INICIATYVŲ PROJEKTŲ FINANSAVIMO KONKURSO PRIORITETŲ TVIRTINIMO

2024-02-19 Nr. 1

Viešoji įstaiga „Šiaurės Lietuvos kolegija“ ir partneriai: FURIM Institut, Šiaulių jaunimo organizacijų asociacija „Apskritasis stalas“ (ŠJOA AS), Šiaulių apskrities žydų bendruomene (ŠAŽB) ir Šiaulių „Santarvės“ gimnazija, pagal projektą „Šiaulių apskrities jaunimo antikorupcinis ugdymas didinant įsitraukimą į viešosios politikos formavimą“ (paraiškos kodas K2-01-IP-V-152), įgyvendinanti veiklą Nr. 2.2. „48 jaunimo atstovų iš 7 Šiaulių apskrities savivaldybių įtraukimas į viešosios politikos formavimą bei moderuojamų viešojo valdymo pasiūlymų rengimo darbo grupių suorganizavimas, parengiant ir atsakingoms valstybės ar savivaldybės institucijoms pateikiant 8 pasiūlymus dėl viešojo valdymo sprendimų (2 tautinių mažumų integracijos klausimais) bei advokacijos pagalba siekiant jų priėmimo“ bei vykdydama šioje veikloje numatytus įsipareigojimus, parengė ir Šiaulių miesto savivaldybės administracijai šiuo raštu teikia pasiūlymą „Dėl Šiaulių miesto Jaunimo iniciatyvų projektų finansavimo konkurso prioritetų tvirtinimo“ (toliau – Pasiūlymas). Pasiūlymu siekiama teigiamų teisinio reglamentavimo pokyčių.

Pasiūlymo rengimą paskatinusios priežastys. Jaunimo užimtumas – svarbi sąlyga siekiant ugdyti sąmoningą ir socialiai atsakingą kartą. Žemas jaunimo užimtumas, popamokinės veiklos, kuri būtų patraukli jaunam asmeniui, trūkumas arba prieinamumo stoka (didelės būrelių, treniruočių kainos) yra vienas iš veiksnių, lemiančių jaunimo pasyvumą ir alternatyvų kokybiškam laisvalaikio praleidimo būdui ieškojimą. Jaunimo reikalų departamento atlikto tyrimo duomenimis, daugiausia jaunų žmonių – 22 proc. dalyvauja sporto klubų veikloje, kai susidomėjimas kitomis veiklos sritimis krenta dešimčia procentų. Pavyzdžiui, 12 proc. jaunų žmonių dalyvauja kultūros veiklose, 10 proc. jaunimo

organizacijų ir vietos bendruomenių veiklose. Mažiausiai susidomėjimo, po 3 – 4 proc. sulaukia ideologinės (politinės) jaunimo organizacijos ar organizacijos, kurių pagrindinis tikslas yra ginti žmogaus teises ir (arba) mažinti klimato kaitą, užsiimti aplinkosauga. Dėmesį būtina atkreipti ir į 51 procentą jaunų asmenų, kurie nurodė, kad, apskritai, nėra dalyvavę jokioje organizaciniame veikloje.¹ Tad galima matyti, kad jauno žmogaus nesudomina įprasti ar ilgą laiką taikyti įvairių organizacijų, įstaigų įtraukties metodai – jaunimo užimtumas nors ir auga, bet vis dar išlieka prastas. Tai sudaro prielaidas alternatyviam laisvalaikiui, kuris, deja, tačiau ne visada skatina teigiamas iniciatyvas.

Šiandien Lietuvos vidurinio ugdymo įstaigose, neišskiriant Šiaulių miesto mokyklų, plinta kvaišalai, platinamos narkotinės ir psichotropinės medžiagos, kurių vartojimas tampa naujuoju laisvalaikio praleidimo būdu.² Problemų kelia jaunų žmonių fizinis aktyvumas: kas penktas jaunuolis turi antsvorį, nesidomi sveika gyvensena ir nesirūpina sveika mityba.³ Nerimą kelia ir emocinė sveikata. Savižudybių skaičius Lietuvoje nuosekliai mažėja, tačiau rodikliai išlieka prasčiausi Europoje: pažeidžiamiausia grupe išlieka jaunimas.⁴ Be to, dėl prastos fizinės ir emocinės sveikatos, jau kelerius metus iš eilės pusė karinei tarnybai pašauktų asmenų neatitinka keliamų reikalavimų.⁵ Tai rodo, kad jaunų žmonių sveikatos rodikliai Lietuvoje yra prasti. Nors sporto veiklos jaunimo tarpe sulaukia didžiausio susidomėjimo, jų nepakanka, norint užtikrinti fiziškai aktyvų jaunų žmonių laisvalaikį.

Pasiūlymo rengėjų nuomone, sporto bei sveikos gyvensenos skatinimas padėtų kovoti su narkotikų plitimu mokyklose, prisidėtų prie socialinių įgūdžių formavimo. Norint sekti geriausiais Europos valstybių pavyzdžiais, kai vis dažniau jaunimo grupės renkasi

---

¹ Jaunimo reikalų departamentas, „Jaunimo nuomonės apie pilietinį dalyvavimą ir dalyvavimui poveikį darančių veiksmų Lietuvoje sociologinis tyrimas“, 2021 m. Nuoroda: https://old.jrd.lt/informacija-dirbantiems-su-jaunimu/informacija-apie-jaunima/tyrimai/Ataskaita%20-%20JRD%20202111_galutin%C4%97.pdf, 18 psl.

² Šiaulių Vyriausiasis policijos komisariatas, 15 min., „Grėsmingas Šiaulių policijos įspėjimas: slenka „juodoji narkoneganda“. Nuoroda: https://www.15min.lt/naujiena/aktualu/nusikaltimai/irnelaimes/gresmingas-siauliu-policijos-ispejimas-slenka-juodoji-narkoneganda-59-2040188?utm_medium=copied
Brigita Alijošienė, Etaplus, „Tėvai stveriasi už galvos: Šiaulių mokykloje klesti prekyba narkotikais?“. Nuoroda:

<https://etaplus.lt/naujiena/tevai-stveriasi-uz-galvos-siauliu-mokykloje-klesti-prekyba-narkotikais>

³ Klaipėdos miesto visuomenės sveikatos biuras, „Antsvorio ir nutukimo paplitimas jaunimo tarpe“. Nuoroda: <https://www.sveikatosbiuras.lt/files/Main/files/Antsvorio-ir-nutukimo-paplitimas.pdf>
Dalia Vaitkutė-Šiaulienė, Brigita Ragickaitė, Delfi, „Gydytojas apie augančią nutukimo problemą Lietuvoje: dažnu atveju priežastys būna labai paprastos“. Nuoroda: <https://www.delfi.lt/multimedija/rinkis-gyvenima/gydytojas-apie-augancia-nutukimo-problema-lietuvoje-daznu-atveju-priezastys-buna-labai-paprastos-91462285>

⁴ Milena Andrukaitytė, LRT, „Savižudybių Lietuvoje mažėja, bet rodikliai lieka prasčiausi Europoje“. Nuoroda: <https://www.lrt.lt/naujienos/sveikata/682/1712740/savizudybiu-lietuvoje-mazeja-bet-rodikliai-lieka-prasciausi-europoje>

⁵ Aušra Lėka, Kauno diena, „Pusė šauktinių – klipatos?“. Nuoroda: <https://m.kauno.diena.lt/naujienos/lietuva/salies-pulsas/puse-sauktiniu-klipatos-1150308>

laisvalaikį leisti būtent atvirose erdvėse, parkuose, viešai prieinamuose sporto kompleksuose, yra būtina tokią infrastruktūrą vystyti ir Šiaulių mieste. Šiandien Šiaulių miesto aktyvaus laisvalaikio infrastruktūra plečiasi, atvirose erdvėse: parkuose, mokyklų sporto aikštelėse, yra įrengti sporto treniruokliai, teniso, tinklinio, krepšinio ir kitų sporto šakų aikštelės, tačiau vis dar trūksta šios infrastruktūros įveiklinimo. Atsižvelgdama į pateiktus argumentus, Pasiūlymo rengimo grupė siūlo:

1. SIŪLYMAS.

Šiaulių miesto savivaldybės mero potvarkyje dėl Jaunimo iniciatyvų projektų finansavimo konkurso 2025 m. prioritetų patvirtinimo įtraukti prioritetą „Projektai, skirti skatinti fizinį aktyvumą ir sveiką gyvenseną“.

2. SIŪLYMAS.

Šiaulių miesto savivaldybės mero potvarkio dėl Jaunimo iniciatyvų projektų finansavimo konkurso nuostatų ir sutarties formos patvirtinimo Nr. M-485 9 straipsnis numato, kad Šiaulių miesto savivaldybės jaunimo reikalų taryba (toliau – Jaunimo reikalų taryba) kiekvienais metais rekomenduoja einamų metų Konkurso prioritetus, atsižvelgdama į Lietuvos ir Šiaulių miesto jaunimo politikos aktualijas, kurias potvarkiu tvirtina Savivaldybės meras.

Pasiūlymo rengėjų nuomone, minimuose nuostatuose įtvirtintas kriterijus, pagal kurį prioritetus Savivaldybės merui rekomenduoja Jaunimo reikalų taryba, yra abstraktus, neskatina miesto jaunimo įsitraukimo į sprendimų priėmimą bei nepalieka erdvės jaunimo tikslinei auditorijai teikti pasiūlymus dėl prioritetų veiklos, kurias jie patys įgyvendins. **Siūloma** papildyti Šiaulių miesto savivaldybės mero potvarkio dėl jaunimo iniciatyvų projektų finansavimo konkurso nuostatų ir sutarties formos patvirtinimo Nr. M-485 nuostatų 9 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„9. Šiaulių miesto savivaldybės jaunimo reikalų taryba (toliau – Jaunimo reikalų taryba) kiekvienais metais rekomenduoja einamų metų Konkurso prioritetus, atsižvelgdama į savivaldybės internetinėje svetainėje organizuojamos jaunimo apklausos dėl miesto jaunimo problemų rezultatus ir Lietuvos jaunimo politikos aktualijas, kurias potvarkiu tvirtina Savivaldybės meras.“

Fizinio aktyvumo ir sveikos gyvensenos Šiaulių mieste skatinimas prisidėtų prie jaunimo užimtumo gerinimo. Bendradarbiaujant su vietos bendruomenėmis, mokyklomis, sporto klubais ir kitomis organizacijomis, siūlomas prioritetas gali sukurti palankią aplinką jaunimui dalyvauti aktyvioje veikloje, ugdyti socialinius įgūdžius ir prisidėti prie sveikos gyvensenos puoselėjimo. Be to, miesto jaunimo įtraukimas į sprendimų priėmimą bei parodymas, kad aktyvus dalyvavimas, balsavimas dėl savo aplinkos kūrimo, yra reikšmingas ir kuria pokytį, skatintų jaunosios kartos domėjimąsi vietos politika.

Tikimasi, kad pateiktas Pasiūlymas bus apsvarstytas ir atsižvelgiant į Pasiūlymo turinį Šiaulių miesto savivaldybės administracija inicijuos Jaunimo iniciatyvų projekto prioritetų tvirtinimo pokyčius. Pasiūlymo rengėjai tikisi tolesnio efektyvaus komunikacinio bendradarbiavimo su Šiaulių miesto savivaldybės administracija:

- patvirtinimo, kad šis 2024 m. vasario 19 d. elektroniniu paštu Šiaulių miesto savivaldybės administracijai pateiktas raštas „Pasiūlymas dėl Šiaulių miesto Jaunimo iniciatyvų projektų finansavimo konkurso prioritetų tvirtinimo“ (Nr. 1) yra gautas ir užregistruotas;
- atsakomosios reakcijos bei informacijos raštu apie tai, ar ir kada rašte pateiktas Pasiūlymas bus svarstomas;
- informacijos raštu apie tai, ar šiame rašte pateikto Pasiūlymo pagrindu numatomi atlikti ir/ar yra faktiškai atlikti teisinio reglamentavimo pakeitimai.

Esant poreikiui ir galimybėms, Pasiūlymo rengėjai yra pasiruošę tolimesnei diskusijai su ministerijos darbuotojais ir specialistais.

Pasiūlymą parengė I darbo grupės nariai, kurią sudaro 12 Šiaulių apskrities jaunimo atstovų (14-29 m.)